

Text på lätt svenska

Välkommen i Sveriges natur

Naturen betyder mycket för svenskarna. I Sverige får alla vara i naturen, även på områden som någon annan äger. Det heter Allemansrätt och är en viktig del i den svenska kulturen. Allemansrätten betyder också att vi måste visa hänsyn* i naturen. Vi måste vara försiktiga och inte störa* andra människor eller djur. Vi får inte heller skada* naturen eller något som andra äger. Det är många regler* som gäller i naturen. Den som bryter mot reglerna kan straffas*.

Det här får du göra

- Du får gå, cykla och rida och vara nästan överallt i naturen, men inte för nära boningshus (villor). Om du öppnar en grind* måste du stänga den bakom dig.
- Du får gå, cykla och rida på privata vägar.
- Du får tälta en natt. Vill du tälta längre tid måste du fråga den som äger marken.
- Du får bada, åka båt och gå iland*, men inte nära boningshus (villor).

- Du får plocka blommor, bär och svamp.
- Du får fiska med metspö och kastspö utmed kusten och i de fem största sjöarna (Mälaren, Väneren, Vättern, Hjälmaren och Storsjön i landskapet Jämtland).
- Du får göra en liten eld om du är försiktig. Elda inte direkt på en berghäll*, den går sönder. Det är bäst att elda där det finns en särskild plats för eldning. På sommaren är det ofta förbjudet att elda. Fråga din kommun vad som gäller.

Det här får du inte göra

- Du får inte passera över tomter*, trädgårdar, planteringar* eller odlad* mark, till exempel åkrar*.
- Du får inte köra bil, motorcykel eller moped i naturen. Du får inte heller köra på stigar*, parkvägar eller motionsspår*.
- Du får inte elda om det är mycket torrt väder eller blåser hårt. Då kan elden sprida* sig.
- Du får inte ta eller skada* träd och buskar.
- Du får inte ta frukt, bär, grönsaker eller något annat som växer i trädgårdar, planteringar eller på åkrar.
- Du får inte lämna kvar eller kasta något skräp*. Burkar, glas, plast och annat skräp är fult, och kan också skada djur och människor.
- Du får inte jaga, störa eller skada djur. Det är också förbjudet att ta fågelägg eller röra djurens bon* eller ungar.
- Du får inte fiska utan tillstånd i sjöar eller vattendrag*. Du behöver inte tillstånd för att fiska med metspö, kastspö eller liknande i Sveriges fem största sjöar och vid kusten.
- Du får inte ha hunden lös* i naturen under tiden 1 mars – 20 augusti. Då har djuren ungar. En lös hund kan skrämna* eller skada djuren. Det är bäst att alltid ha hunden kopplad* i naturen.

Ibland gäller hårdare regler

En del områden med särskilt viktig natur kallas Nationalpark eller Naturreservat. Där gäller hårdare regler. Det här märket finns på skyltar och på träd eller stolpar vid sådana områden. På anslagstavlor kan man läsa vilka regler som gäller.

Skogen är inte farlig

Många är vana att leva i staden och att alltid ha människor omkring sig. Då kan man tycka att det är för tyst och ensamt i skogen. Det kan kännas farligt. Men i skogen finns inget att vara rädd för. I Sverige finns nästan inga farliga djur. De flesta djur är rädda för människor och håller sig undan*.

Upptäck* naturen du också

Ta med något att äta och gå ut i naturen, ensam eller tillsammans med vänner, familj eller släktingar. På många platser i naturen finns det särskilda ställen där man kan grilla. Lyssna på fåglarna. Plocka några vackra blommor att ta med hem. Det finns mycket att upptäcka i naturen. Din kommun kan ge tips om fina platser i naturen.

Om du vill veta mer

Du kan läsa mer om allemansrätten och Sveriges natur på Naturvårdsverkets hemsida www.naturvardsverket.se. Texten finns på svenska, engelska och tyska. Du kan också ringa till din kommun och fråga om allemansrätt och natur.

*Ordlista

Berghäll: Där marken är av slät sten.

Bon: Hem, där djuren bor, t ex ett fågelbo.

Grind: "Dörr" i ett staket/stängsel runt ett område där det brukar vara hästar, kor eller får.

Hålla sig undan: Fly, gömma sig.

Hänsyn: Visa hänsyn (respekt). Vara försiktig, inte störa* eller skada*.

Iland: Gå iland; gå från en båt eller från vattnet upp på marken.

Koppel: Kedja, band eller rem som man håller fast hunden med.

Lös: Ha hunden lös; hunden är fri och ingen håller fast den med kedja/band/rem (koppel).

Motionsspår: Stigar eller små vägar som har gjorts för att man ska gå eller springa (motionera) där.

Odlad: Odlad mark; mark där det växer säd, grönsaker och liknande.

Plantering: Mark där man odlar t ex träd, buskar eller blommor.

Regler: Säger vad som gäller; vad man får göra och inte får göra. Bryta mot regler = göra sådant som är förbjudet/kriminellt.

Skada: Förstöra något, t ex bryta, skära, göra illa.

Skrämna: Göra så att någon blir rädd och nervös.

Skräp: Sopor; sådant man ska kasta i soptunnan.

Sprida: Elden sprider sig; en liten eld blir stor och det börjar brinna runt omkring.

Stig: En smal "väg" i naturen som har blivit där människor och djur har gått mycket.

Straffas: Man måste betala böter eller sitta i fängelse.

Störa: Vara försiktig och inte t ex skrika eller spela musik jättehögt.

Tomt: Marken närmast ett bostadshus.

Upptäcka: Se och lära sig nya saker, hitta.

Vattendrag: Åar, floder.

Vilda bär: Ingen har planterat dem, t ex blåbär och lingon.

Åker: Mark där det växer säd.